

Onsdag den 29. marts 2017.

Sundheds- og Ældreudvalget

Vedr.: Beslutningsforslag B 83 – Samling: 2016-17 – af 14. marts 2017 om sundhedsvæsenets behandlingstilbud til transkønnede.

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner anbefaler, at der fremsættes ændringsforslag til beslutningsforslaget, så det får denne formulering:

I forlængelse af Folketingets beslutning om at fjerne de transrelaterede koder fra listen over psykiatriske diagnoser pålægger Folketinget regeringen at sikre,

1. at sundhedsfaglig hjælp ved kønsmodificerende behandling reelt flyttes fra sexologien og psykiatrien til specialer for det konkrete behandlingsønske som f.eks. endokrinologi, gynækologi og plastikkirurgi,
2. at udredningen alene vedrører det konkrete behandlingsønske og dermed ikke skal være af psykiatrisk karakter,
3. at den behandlingsansvarlige skal være en speciallæge inden for det speciale, som behandlingsønsket vedrører,
4. at speciallæger, der udfører nedre kirurgi har den fornødne faglige kompetence gennem et samarbejde med udenlandske klinikker/hospitaler,
5. at personer, der er usikre på deres kønsidentitet, tilbydes hjælp til afklaring om, hvorvidt de ønsker kønsmodificerende behandling eller ej,
6. at behandling og rådgivning alene sker med baggrund i og efter reglerne om informeret samtykke,
7. at rådgivning, støtte og behandling bliver omfattet af udrednings- og behandlingsgarantierne og reglerne om frit sygehusvalg, og
8. at det sikres, at kønsmodificerende behandling fortsat betales af det offentlige.

**Bemærkninger til LGBT Danmarks
ændringsforslag til beslutningsforslaget**

LGBT Danmark finder ikke, at beslutningsforslaget i den fremsatte form i tilstrækkelig grad tilgodeser rimelige ønsker fra personer, der har ønsker om kønsmodificerende behandling eller er usikre på deres kønsidentitet.

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the Economic and Social Council of the United Nations

NYGADE 7, 2. th. • 1164 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

Sprogligt er der foreslået nogle ændringer, så teksten mere er i overensstemmelse med det igangværende arbejde med udformning af en ny vejledning om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitet og kønsmodificerende behandling.

Ændringen i indledningen er begrundet i en forenkling af teksten og dét, at beslutningsforslaget ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser rimelige ønsker fra personer, der har ønsker om kønsmodificerende behandling eller er usikre på deres kønsidentitet.

Ændringerne i beslutningsforslagets tre prikker (punkterne 1 – 3) præciserer, at behandling skal flyttes fra psykiatrien til de specialer, som behandlingsønskerne vedrører.

LGBT Danmarks begrundelser for tilføjelse af punkterne 4 – 8.

Punkt 4

Transmænd kan i dag få sundhedsstyrelsens tilladelse til at få foretaget den nedre kirurgi i udlandet, men henvises udelukkende til Universitetshospitalet i Gent, Belgien (Universitair Ziekenhuis Gent), hvor ventetiden pt. er 5 år. I London, hvor den tilsvarende behandling kan udføres, er ventetiden blot 3 måneder.

Transkvinder tilbydes i dag udelukkende nedre kirurgi på Rigshospitalet, hvor kirurgerne blandt andet ikke behersker teknikken med at skabe de indre skamlæber, en teknik, der allerede fra 2009 har været en almindelig anvendt teknik i udlandet.

Nedre kirurgi, dvs. ændring af kønsorganerne, foretages kun få gange om året i Danmark, hvorfor de danske kirurger ikke har mulighed for at opnå den nødvendige rutine og høje faglige kompetence. Når nedre kirurgi foretages i Danmark, bør det være med deltagelse af en udenlandsk kirurg med den fornødne rutine og høje faglige kompetence. Ellers bør nedre kirurgi henvises til udførelse på udenlandsk klinik/hospital, der har den fornødne rutine og høje faglige kompetence.

Punkt 5

Der er personer, som er usikre på deres kønsidentitet og derfor har behov for hjælp til afklaring om, hvorvidt de ønsker kønsmodificerende behandling eller ej. Denne hjælp bør foregå ved pågældendes alment praktiserende læge, der, hvis det viser sig nødvendigt, kan henvise til kvalificeret rådgivning hos psykolog eller psykiater. Det skal imidlertid være klart, at en sådan psykologisk/psykiatrisk hjælp ikke må tillægges betydning, hvis en sådan person efter at være afklaret, henvender sig til sundhedsvæsenet med ønske om kønsmodificerende behandling.

Punkt 6

Teksten om ”informeret samtykke” er flyttet fra beslutningsforslagets indledning til et særskilt punkt.

Punkt 7

I dag er ”kønsskifteoperation” specifikt undtaget fra udrednings- og behandlingsgarantierne og reglerne om frit sygehusvalg. Her skal det bemærkes, at ordet ”kønsskifteoperation” oprindeligt alene betød og var tiltænkt det, der i dag betegnes som

"nedre kirurgi". Der har derfor oprindeligt ikke været hensigten, at andre former for kønsmodificerende behandlinger skulle være undtaget.

I dag tolker sundhedsvæsenet "kønsskifteoperation" som al kønsmodificerende behandling, hvilket som nævnt oprindeligt ikke var intentionen.

Undtagelsen medfører, at der er meget lange ventetider i transpersoners udrednings- og behandlingsforløb.

Helt galt er det med hensyn til nedre kirurgi.

Nedre kirurgi – altså ændring af kønsorganerne – medfører kastration, som i dag fordrer Sundhedsstyrelsens tilladelse.

Men selv når denne tilladelse foreligger, er der i dag årelange ventetider.

Først skal der laves en faglig udredning, som tager meget lang tid.

Giver denne udredning ikke grund til at afslå operationen, så kan der være behov for f.eks. epilering af kønsorganerne for at fjerne uønsket hårvækst. Også her er der meget lange ventetider.

Men selv når disse eventuelle og velbegrundede behandlinger er gennemført og personen er klar til at få foretaget nedre kønskirurgi, så er der fortsat meget lange ventetider – pt. mellem 6 og 18 måneders ventetid. Ja selv planlagte operationer udsættes.

Derfor er det enormt behov for, at ændre på disse forhold, så disse årelange ventetider fjernes.

Pkt. 8

Folketinget og regeringen anerkender fuldt ud, at transpersoner ikke er hverken somatisk eller psykisk syge.

De anerkender også, at transpersoners ønsker om forskellige former for kønsmodificerende behandling er legitime, og at disse behandlinger som i dag skal være offentligt betalte.

Søren Laursen
Forperson

Linda Thor Pedersen
Transpolitisk talsperson